

KODEKS RODZINNY I OPIEKUŃCZY

ze schematami

PRAWO O AKTACH STANU CYWILNEGO

Bronisław Czech

WYDANIE

4

Wolters Kluwer

KODEKS RODZINNY I OPIEKUŃCZY

ze schematami

PRAWO O AKTACH STANU CYWILNEGO

Bronisław Czech

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

WYDANIE

4

Stan prawny na 9 marca 2020 r.

Wydawca
Małgorzata Stańczak

Redaktor prowadzący
Joanna Ołówek

Opracowanie redakcyjne
Anna Popławska

Projekt okładek serii
Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

 prawolubni
Logo consisting of the word "prawolubni" in a stylized font with a small heart above the "i" and a wavy line underneath.

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2020

ISBN 978-83-8187-644-5
4. wydanie

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów aktów normatywnych wymienionych w schematach i objaśnienia	13
Wstęp	15
Schemat 1. Zasady polskiego prawa rodzinnego i opiekuńczego	17
Schemat 2. Formy zawarcia małżeństwa podlegającego prawu cywilnemu (świeckiemu)	18
Schemat 3. Właściwość miejscowa kierownika USC do zawarcia małżeństwa i miejsce złożenia oświadczeń o zawarciu małżeństwa	19
Schemat 4. Przesłanki porządkowe zawarcia małżeństwa przed kierownikiem USC – w szczególności	20
Schemat 5. Zawarcie małżeństwa w sytuacjach wyjątkowych	21
Schemat 6. Składanie oświadczeń o zawarciu małżeństwa	22
Schemat 7. Wymagania do złożenia przez pełnomocnika oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński	22
Schemat 8. Przesłanki skuteczności zawarcia małżeństwa podlegającego prawu polskiemu	23
Schemat 9. Przeszkody do zawarcia małżeństwa	24
Schemat 10. Zwolnienia przez sąd przeszkody do zawarcia małżeństwa	25
Schemat 11. Przyczyny unieważnienia małżeństwa	26
Schemat 12. Legitymacja czynna do żądania unieważnienia małżeństwa w zależności od podstawy żądania	27
Schemat 13. Wyłączenia legitymacji czynnej do żądania unieważnienia małżeństwa	28
Schemat 14. Skutki prawne unieważnienia małżeństwa (art. 21)	29

Schemat 15. Unieważnienie małżeństwa po jego ustaniu	30
Schemat 16. W płaszczyźnie prawa cywilnego (świeckiego) – małżeństwo nieistniejące, unieważnienie małżeństwa, unieważnienie aktu małżeństwa – podsumowanie	31
Schemat 17. Funkcje sądu w związku z zawieraniem małżeństwa – podsumowanie	32
Schemat 18. Prawa i obowiązki małżonków (art. 23–30) – charakterystyka ogólna	33
Schemat 19. Rodzaje praw i obowiązków małżonków	34
Schemat 20. Prawa i obowiązki niemajątkowe małżonków.....	35
Schemat 21. Prawa i obowiązki majątkowe małżonków – niezależne od ustroju majątkowego małżeńskiego	36
Schemat 22. Małżeńskie ustroje majątkowe – rodzaje i kryteria podziału (cz. 1)	37
Schemat 23. Małżeńskie ustroje majątkowe – rodzaje i kryteria podziału (cz. 2)	38
Schemat 24. Powstanie ustroju ustawowego.....	39
Schemat 25. Powstanie ustroju umownego	40
Schemat 26. Powstanie ustroju przymusowego rozdzielności majątkowej	41
Schemat 27. Możliwe rodzaje majątków przy ustroju wspólności ustawowej i umownej	41
Schemat 28. Udziały małżonków w majątku wspólnym	42
Schemat 29. Składniki majątków przy wspólności ustawowej	43
Schemat 30. Składniki majątków przy wspólności umownej	43
Schemat 31. Zarząd majątkiem wspólnym	44
Schemat 32. Odpowiedzialność małżonków za zobowiązania zaciągnięte przez jednego z nich	45
Schemat 33. Przyczyny ustania małżeństwa	45
Schemat 34. Przesłanki rozwodu (art. 56)	46
Schemat 35. Obligatoryjne (z urzędu) rozstrzygnięcia w wyroku orzekającym rozwód	47
Schemat 36. Fakultatywne (na wniosek) rozstrzygnięcia w wyroku orzekającym rozwód	48
Schemat 37. Sposoby rozstrzygnięcia o władzy rodzicielskiej w wyroku orzekającym rozwód	48

Schemat 38. Nazwisko małżonków po rozwodzie	50
Schemat 39. Obowiązek alimentacyjny rozwiedzionych małżonków.....	51
Schemat 40. Skutki rozwodu – podsumowanie	52
Schemat 41. Separacja – tryby postępowania, przesłanki dopuszczalności, przesłanki orzekania	53
Schemat 42. Orzeczenie separacji w trybie procesowym – rodzaje rozstrzygnięć	55
Schemat 43. Orzeczenie separacji w trybie nieprocesowym – rodzaje rozstrzygnięć.....	56
Schemat 44. Skutki prawne orzeczenia separacji	57
Schemat 45. Przyczyny zakończenia separacji	58
Schemat 46. Skutki prawne zniesienia separacji przez sąd	59
Schemat 47. Rozwód a separacja w trybie procesowym	61
Schemat 48. Wzmianki dodatkowe (art. 24 p.a.s.c.) i przypiski (art. 25 p.a.s.c.) w akcie małżeństwa, mające wpływ na stan cywilny małżonków – podsumowanie	62
Schemat 49. Pokrewieństwo i powinowactwo (cz. 1).....	63
Schemat 50. Pokrewieństwo (cz. 2) – rodzeństwo rodzone i przyrodnie	64
Schemat 51. Znaczenie pokrewieństwa i powinowactwa w prawie rodzinnym	65
Schemat 52. Macierzyństwo	66
Schemat 53. Legitymacja w procesie o ustalenie macierzyństwa lub zaprzeczenie macierzyństwa	67
Schemat 54. Ojcostwo	69
Schemat 55. Sposoby ustalenia ojcostwa dziecka poczętego w sposób naturalny	70
Schemat 56. Zaprzeczenie pochodzenia dziecka (poczętego w sposób naturalny) od męża matki (obalenie domniemania z art. 62 § 1 zd. 1)	71
Schemat 57. Rodzaje (dopuszczalność) uznania ojcostwa	72
Schemat 58. Sposób uznania ojcostwa według art. 73, 75 i 85 § 1.....	73
Schemat 59. Forma uznania ojcostwa według art. 73, 75 i 85 § 1 oraz organy uprawnione do przyjęcia oświadczenia o uznaniu ojcostwa	74
Schemat 60. Kwalifikacje podmiotowe mężczyzny uznającego ojcostwo według art. 73, 75 i 85 § 1	75

Schemat 61. Kwalifikacje podmiotowe matki dziecka potwierdzającej ojcostwo przy uznaniu ojcostwa według art. 73, 75 i 85 § 1	76
Schemat 62. Kwalifikacje podmiotowe dziecka, którego dotyczy uznanie ojcostwa według art. 73, 75 i 85 § 1	77
Schemat 63. Niedopuszczalność uznania ojcostwa (dotyczy to dziecka poczętego w sposób naturalny oraz dziecka urodzonego w wyniku dawstwa partnerskiego gamety męskiej w procedurze medycznie wspomaganej prokreacji – art. 85 § 1 druga część zdania)	78
Schemat 64. Powództwo o ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa (dotyczy to dziecka poczętego w sposób naturalny oraz dziecka urodzonego w wyniku dawstwa partnerskiego gamety męskiej w procedurze medycznie wspomaganej prokreacji – art. 85 § 1 druga część zdania)	80
Schemat 65. Wymogi tzw. prenatalnego uznania ojcostwa według art. 75 ¹ k.r.o. w zw. z art. 20 ust. 1 pkt 2, art. 21 ust. 1 pkt 3, art. 32 ust. 2 pkt 6, art. 36 ust. 1 pkt 7 u.l.n.; art. 19 ust. 2 pkt 4a oraz ust. 2a, art. 63 ust. 11 i 12 p.a.s.c.	82
Schemat 66. Skuteczność tzw. prenatalnego uznania ojcostwa według art. 75 ¹ i wyłączenie domniemań jako konsekwencja tego uznania	83
Schemat 67. Powództwo o ustalenie ojcostwa	84
Schemat 68. Roszczenia majątkowe związane z ustaleniem ojcostwa pozamałżeńskiego	86
Schemat 69. Rodzaje stosunków między rodzicami a dziećmi	86
Schemat 70. Sytuacje wpływające na reguły kształtowania nazwiska dziecka	87
Schemat 71. Uzyskanie władzy rodzicielskiej	88
Schemat 72. Ustawowy model władzy rodzicielskiej	89
Schemat 73. Modyfikacje władzy rodzicielskiej przez sąd	90
Schemat 74. Wygaśnięcie władzy rodzicielskiej	91
Schemat 75. Treść i sprawowanie władzy rodzicielskiej	92
Schemat 76. Piecza nad osobą dziecka	93
Schemat 77. Treść pieczy rodziców nad osobą dziecka	94
Schemat 78. Rodzaje pieczy zastępczej ustanawianej przez sąd	95
Schemat 79. Rodzaje rodzin zastępczych	96

Schemat 80. Przyczyny ustania pieczy zastępczej ustanowionej przez sąd	96
Schemat 81. Kontakty z dzieckiem	97
Schemat 82. Przesłanki przysposobienia	98
Schemat 83. Rodzaje przysposobienia	99
Schemat 84. Najistotniejsze skutki przysposobienia (art. 121–124 ¹)	100
Schemat 85. Rozwiązanie przysposobienia przez sąd (art. 125)	101
Schemat 86. Skutki rozwiązania przysposobienia	102
Schemat 87. Po sporządzeniu aktu urodzenia – wzmianki dodatkowe w akcie urodzenia (art. 24 p.a.s.c.) lub sporządzenie nowego aktu urodzenia – podsumowanie	103
Schemat 88. Treść i postacie obowiązku alimentacyjnego	104
Schemat 89. Źródła obowiązku alimentacyjnego	105
Schemat 90. Okoliczności wpływające na powstanie i zakres świadczeń alimentacyjnych.....	106
Schemat 91. Kolejność obowiązków alimentacyjnych	108
Schemat 92. Rodzaje opieki prawnej (art. 145 i n.)	109
Schemat 93. Podstawowe zasady przepisów o opiece	109
Schemat 94. Sytuacje, w których ustanawia się opiekę nad małoletnim	110
Schemat 95. Zadania sądu opiekuńczego w odniesieniu do instytucji opieki prawnej	111
Schemat 96. Osoby, które nie mogą być ustanowione opiekunem (art. 148)	112
Schemat 97. Wybór przez sąd osoby na opiekuna spośród wchodzących w rachubę kandydatów (art. 149).....	113
Schemat 98. Sprawowanie opieki	114
Schemat 99. Przyczyny ustania opieki.....	115
Schemat 100. Podstawy prawne ustanowienia kurateli i działania kuratora ..	116
Schemat 101. Rodzaje kuratorów (przykłady)	117

USTAWA z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny

i opiekuńczy	119
TYTUŁ I. MAŁŻEŃSTWO	121
DZIAŁ I. Zawarcie małżeństwa	121
DZIAŁ II. Prawa i obowiązki małżonków.....	128

DZIAŁ III. Mażeńskie ustroje majątkowe	131
Rozdział I. Ustawowy ustrój majątkowy	131
Rozdział II. Umowne ustroje majątkowe	136
Oddział 1. Przepisy ogólne	136
Oddział 2. Wspólność majątkowa	137
Oddział 3. Rozdzielność majątkowa	138
Oddział 4. Rozdzielność majątkowa z wyrównaniem dorobków... ..	138
Rozdział III. Przymusowy ustrój majątkowy	140
DZIAŁ IV. Ustanie małżeństwa	141
DZIAŁ V. Separacja	144
TYTUŁ II. POKREWIEŃSTWO I POWINOWACTWO	145
DZIAŁ I. Przepisy ogólne	145
DZIAŁ IA. Rodzice i dzieci	146
Rozdział I. Pochodzenie dziecka	146
Oddział 1. Macierzyństwo	146
Oddział 2. Ojcostwo	148
Rozdział II. Stosunki między rodzicami a dziećmi	157
Oddział 1. Przepisy ogólne	157
Oddział 2. Władza rodzicielska	159
Oddział 2a. Piecza zastępcza	168
Oddział 3. Kontakty z dzieckiem	170
DZIAŁ II. Przystosowanie	172
DZIAŁ III. Obowiązek alimentacyjny	178
TYTUŁ III. OPIEKA I KURATELA	183
DZIAŁ I. Opieka nad małoletnim	183
Rozdział I. Ustanowienie opieki	183
Rozdział II. Sprawowanie opieki	186
Rozdział III. Nadzór nad sprawowaniem opieki	188
Rozdział IV. Zwolnienie opiekuna i ustanie opieki	189
DZIAŁ II. Opieka nad ubezwłasnowolnionym całkowicie	190
DZIAŁ III. Kuratela	191
Skorowidz	193

USTAWA z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego	205
Rozdział 1. Przepisy ogólne	207
Rozdział 2. Właściwość miejscowa w sprawach rejestracji stanu cywilnego	214
Rozdział 3. Rejestracja stanu cywilnego	215
Rozdział 4. Zmiany w aktach stanu cywilnego	224
Rozdział 5. Wydawanie dokumentów z rejestru stanu cywilnego	229
Rozdział 6. Rodzaje aktów stanu cywilnego	233
Rozdział 7. Szczególny tryb rejestracji stanu cywilnego	264
Rozdział 8. Zmiany w przepisach obowiązujących	274
Rozdział 9. Przepisy przejściowe i końcowe	276
Skorowidz	297

Wykaz skrótów aktów normatywnych wymienionych w schematach

- k.c. – ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2019 r. poz. 1145 ze zm.)
- k.k. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2019 r. poz. 1950 ze zm.)
- Konst. RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze sprost. i ze zm.)
- k.p. – ustawa z 26.06.1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2019 r. poz. 1040 ze zm.)
- k.p.a. – ustawa z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 256)
- k.p.c. – ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2019 r. poz. 1460 ze zm.)
- k.r.o. – ustawa z 25.02.1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2019 r. poz. 2086 ze zm.)
- k.s.h. – ustawa z 15.09.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 505 ze zm.)
- p.a.s.c. – ustawa z 28.11.2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2224 ze zm.)
- p.p.m. – ustawa z 4.02.2011 r. – Prawo prywatne międzynarodowe (Dz.U. z 2015 r. poz. 1792)
- RPD – Rzecznik Praw Dziecka
- RPO – Rzecznik Praw Obywatelskich
- u.l.n. – ustawa z 25.06.2015 r. o leczeniu niepłodności (Dz.U. z 2017 r., poz. 865 ze zm.)

- u.RPD – ustawa z 6.01.2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz.U. z 2020 r. poz. 141)
- u.RPO – ustawa z 15.07.1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2018 r. poz. 2179 ze zm.)
- USC – Urząd Stanu Cywilnego
- wsp. rodz. – ustawa z 9.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1111 ze zm.)

Artykuły powołane bez wymienienia aktu normatywnego są artykułami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Wstęp

Przedstawienie w postaci schematów problematyki prawnej aktu normatywnego, w niniejszym przypadku Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, i do tego z zasygnalizowaniem powiązanych z nim innych przepisów prawa¹, wiąże się – z natury swojej – z jej pewnym uproszczeniem i pominięciem niektórych zagadnień wywołujących rozbieżność w wykładni lub zagadnień bardzo szczegółowych². Chodzi bowiem o to, by ukazać instytucje prawne w sposób plastyczny, we wzajemnym powiązaniu logicznym i merytorycznym między sobą, stworzyć niejako ich „mapę”, możliwą do oglądnięcia „z lotu ptaka”, ze względu m.in. na stosunkowo małą objętość publikacji. Ma to uporządkować problematykę i następnie być pomocne w jej bardziej szczegółowym poznaniu w oparciu o piśmiennictwo (m.in. nieraz bardzo obszerne komentarze) oraz judykaturę, które przy schematach są w zasadzie pominięte (wyjątek stanowią jedynie np. schematy 2, 7, 8, 9, 30, 59, 63, 65, 86 z bardzo krótkimi uwagami dodatkowymi).

---

¹ W szczególności dotyczy to części przepisów ustaw: z 28.11.2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2224 ze zm.), z 17.11.1964 – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2019 r. poz. 1460 ze zm.), z 25.06.2015 r. o leczeniu niepłodności (Dz.U. z 2017 r. poz. 865 ze zm.), z 9.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1111 ze zm.), z 4.02.2011 r. – Prawo prywatne międzynarodowe (Dz.U. z 2015 r. poz. 1792).

² Np. ustawa z 5.07.2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw (Dz.U. poz. 1629 ze zm.) w art. 12 ust. 5, zmienionym z dniem 1.01.2020 r. (ustawą z 31.07.2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia obciążeń regulacyjnych; Dz.U. z 2019 r. poz. 1495), wyłączyła stosowanie art. 98 § 2 i art. 159 § 1 k.r.o. przy powołaniu zarządcy sukcesyjnego albo wyrażeniu zgody na powoływanie tego zarządcy przez przedstawiciela ustawowego osoby, która nie ma zdolności do czynności prawnych albo której zdolność do tych czynności jest ograniczona. Zob. Schemat 75.

Zamieszczenie w publikacji w całości dwóch aktów normatywnych, tj. Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz powiązanego z nim Prawa o aktach stanu cywilnego (szczególnie w odniesieniu do problematyki zawarcia i ustania małżeństwa oraz kwestii filiacji), umożliwi od razu sięgnięcie do odpowiedniego przepisu powołanego w schemacie, w którym z reguły niemożliwe było zacytowanie go w całości.

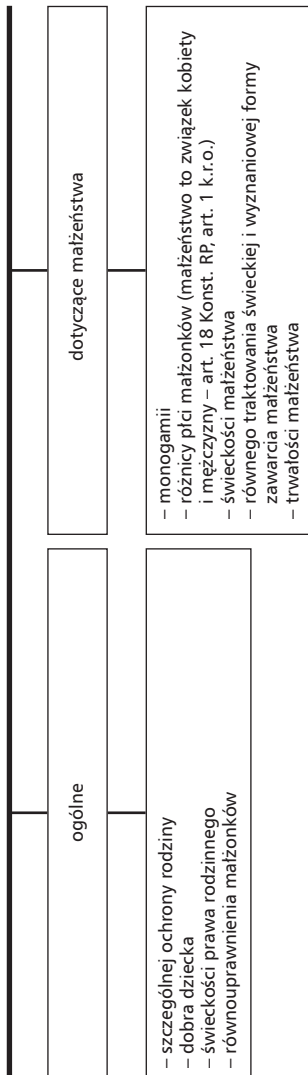
Niniejsze wydanie książki uwzględni stan prawny na dzień 9.03.2020 r. Trzeba przy tym zauważyć, że dla zagadnień filiacji i legitymacji procesowej w sprawach o ustalenie lub zaprzeczenie macierzyństwa, ustalenia lub zaprzeczenie ojcostwa, ustalenia bezskuteczności uznania ojcostwa, władzy rodzicielskiej, kuratora dla dziecka pozostającego pod władzą rodzicielską, którego żadne z rodziców nie może reprezentować, istotne znaczenie mają ostatnie dwie nowelizacje Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz Kodeksu postępowania cywilnego z 16.05.2019 r. oraz z 16.10.2019 r.³

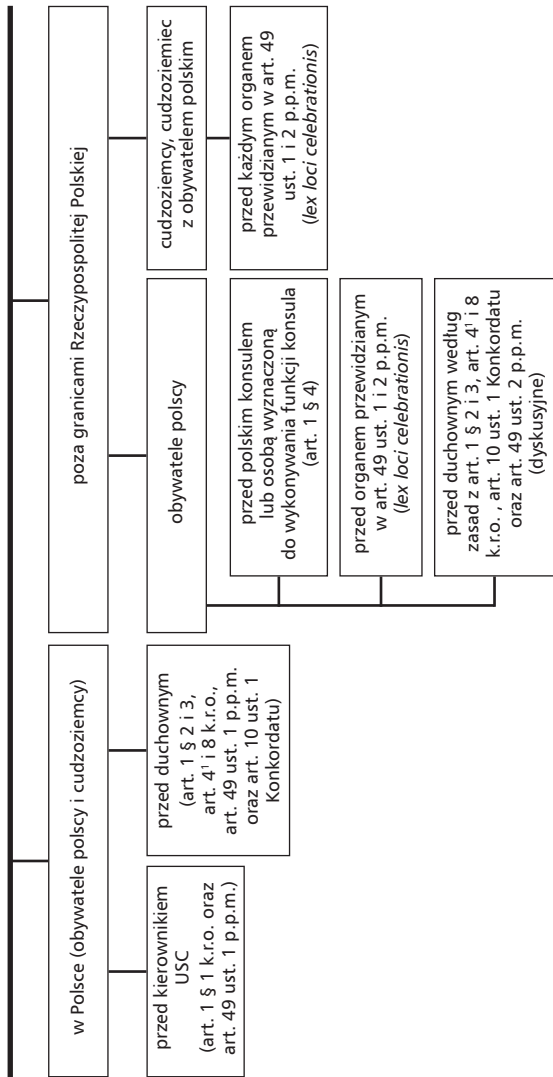
³ Ustawa z 16.05.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. poz. 1146), ustawa z 16.10.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 2089).

Schemat 1

ZASADY POLSKIEGO PRAWA RODZINNEGO I OPIEKUŃCZEGO

FORMY ZAWARCIA MAŁŻEŃSTWA PODLEGAJĄCEGO PRAWU CYWILNEMU (ŚWIECKIEMU)

Uwaga: Materiałne przesłanki zawarcia małżeństwa określa dla każdej ze stron jej prawo ojczyste (art. 48 w zw. z art. 2 i 3 p.p.m.).

TYTUŁ I MAŁŻEŃSTWO

DZIAŁ I Zawarcie małżeństwa

Przesłanki zawarcia małżeństwa

Art. 1. § 1. Małżeństwo zostaje zawarte, gdy mężczyzna i kobieta jednocześnie obecni złożą przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego oświadczenia, że wступują ze sobą w związek małżeński.

§ 2. Małżeństwo zostaje również zawarte, gdy mężczyzna i kobieta zawierający związek małżeński podlegający prawu wewnętrznemu kościoła albo innego związku wyznaniowego w obecności duchownego oświadczą wolę jednoczesnego zawarcia małżeństwa podlegającego prawu polskiemu i kierownik urzędu stanu cywilnego następnie sporządzi akt małżeństwa. Gdy zostaną spełnione powyższe przesłanki, małżeństwo uważa się za zawarte w chwili złożenia oświadczenia woli w obecności duchownego.

§ 3. Przepis paragrafu poprzedzającego stosuje się, jeżeli ratyfikowana umowa międzynarodowa lub ustawa regulująca stosunki między państwem a kościołem albo innym związkiem wyznaniowym przewiduje możliwość wywołania przez związek małżeński podlegający prawu wewnętrznemu tego kościoła albo innego związku wyznaniowego takich skutków, jakie pociąga za sobą zawarcie małżeństwa przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

§ 4. Mężczyzna i kobieta, będący obywatelami polskimi przebywającymi za granicą, mogą zawrzeć małżeństwo również przed polskim konsulem lub przed osobą wyznaczoną do wykonywania funkcji konsula.

Powództwo o ustalenie nieistnienia małżeństwa

Art. 2. Jeżeli mimo niezachowania przepisów artykułu poprzedzającego został sporządzony akt małżeństwa, każdy, kto ma w tym interes prawny, może wystąpić z powództwem o ustalenie nieistnienia małżeństwa.

Dokumenty niezbędne do zawarcia małżeństwa

Art. 3. § 1. Osoby zamierzające zawrzeć małżeństwo powinny złożyć lub przedstawić kierownikowi urzędu stanu cywilnego dokumenty niezbędne do zawarcia małżeństwa, określone w odrębnych przepisach.

§ 2. Jeżeli otrzymanie dokumentu, który osoba zamierzająca zawrzeć małżeństwo jest obowiązana złożyć lub przedstawić kierownikowi urzędu stanu cywilnego, napotyka trudne do przezwyciężenia przeszkody, sąd może zwolnić tę osobę od obowiązku złożenia lub przedstawienia tego dokumentu.

§ 3. Kierownik urzędu stanu cywilnego wyjaśnia osobom zamierzającym zawrzeć małżeństwo doniosłość związku małżeńskiego, przepisy regulujące prawa i obowiązki małżonków oraz przepisy o nazwisku małżonków i o nazwisku ich dzieci.

Okres wyczekiwania

Art. 4. Małżeństwo przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego nie może być zawarte przed upływem miesiąca od dnia, kiedy osoby, które zamierzają je zawrzeć, złożyły kierownikowi urzędu stanu cywilnego pisemne zapewnienie, że nie wiedzą o istnieniu okoliczności wyłączających zawarcie tego małżeństwa. Jednakże kierownik urzędu stanu cywilnego może zezwolić na zawarcie małżeństwa przed upływem tego terminu, jeżeli przemawiają za tym ważne względy.

Małżeństwo wyznaniowe – zaświadczenie

Art. 4¹. § 1. Osobom zamierzającym zawrzeć małżeństwo w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 kierownik urzędu stanu cywilnego wydaje zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz treść i datę złożonych przed nim oświadczeń w sprawie nazwisk przyszłych małżonków i ich dzieci.

§ 2. Zaświadczenie traci moc po upływie sześciu miesięcy od dnia jego wydania.

Przedstawienie w postaci schematów problematyki prawnej Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ma na celu ukazanie w formie graficznej powiązań logicznych i merytorycznych między poszczególnymi unormowaniami oraz zasygnalizowanie związków z nim innych przepisów prawa.

W 4. wydaniu publikacji zawierającej teksty ustaw: Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz Prawo o aktach stanu cywilnego uwzględniono m.in. ustawę z 16 maja 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. poz. 1146) i ustawę z 16 października 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 2089). Artykuły ustaw zostały opatrzone tytułami objaśniającymi ich sens.

Bronisław Czech – sędzia Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej, obecnie w stanie spoczynku; współautor komentarzy do Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, Kodeksu postępowania cywilnego i Kodeksu cywilnego; autor kilkudziesięciu artykułów z dziedziny prawa rodzinnego, filozofii prawa oraz z pogranicza prawa i filozofii.

LEXOTEKA

więcej niż podręcznik

Poszukaj pozostałych podręczników
dostępnych online

www.lexoteka.pl

9788381876445 W04P01

ISBN 978-83-8187-644-5

9 788381 876445

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

CENA 19,90 ZŁ (W TYM 5% VAT)